

SZOTE NAPLÓ

IX. évfolyam 4. szám
1998. április

Címszavakban:

- akkreditálva 2000-ig
- norvég elismerés
- pályázatok, programok
- öregdiákok harmadszor

1998. április 7-én ülést tartott az Egyetemi Tanács

Jelen vannak: az ET tagjai és állandó meghívottai.

Távolmaradását kimentette: prof. dr. Mari Albert, prof. dr. Vécsei László, dr. Gorzó István, dr. Ringler András egyetemi docensek, Cserne Annamária PhD hallgató.

A Rector bejelenti, hogy az ET ülését az 1. napirendi pont – Teva-Biogal díjainak átadása – elhagyásával vezeti, figyelemmel azon körülményre, hogy a díjat adományozó a májusi ülésén tud csak megjelenni.

– Jelentés az 1997. évi költségvetés auditálásáról

Előterjesztők: dr. Bérczi Mihály és dr. Májer János könyvvizsgálók, az Egyetemről független auditorok.

60/1998. számú ET határozat: az ET az 1997. évi költségvetés auditálásáról szóló jelentést egyhangú szavazással elfogadja.

– Az Egyetem 1998. évi előzetes költségvetése

Molnár Ferenc mb. gazdasági főigazgató bevezetőjében elmondja, hogy figyelemmel azon körülményre, miszerint a testület előző ülésén jóváhagyta az idei költségvetés új endofinanszírozási rendszernek megfelelő legfontosabb belső elszámolási rendjét, ezért csupán a főbb mutatókat bocsátja az ET rendelkezésére, így a bevételek és kiadások előirányzott javaslatát 1998. évre. Ennek megfelelően az 1998. évi nyitó pénzkészlet bevétel és kiadás oldalán az alábbi adatok jelennek meg:

Bevétel	SZOTE eredeti	ÖSSZESEN	SZOTE várható
állami támogatás	2.039.940		2.200.000
tb támogatás	4.000.000		5.250.000
saját bevétel	814.674		850.000
kutatásra átvett	0		250.000
Összesen:	6.854.614		8.550.000
Kiadás	SZOTE eredeti	ÖSSZESEN	SZOTE várható
bérkeret	3.835.060		4.100.000
hallgatói támogatás	213.738		213.738
fejlesztések	236.812		0
felújítás	55.000		55.000
összesen:	4.340.610		4.368.738
bevétel és kiadás eltérése	2.514.004		4.181.262

IX. évfolyam 4. szám

A Főigazgató jelzi, hogy az egyik fix pontja a költségvetésnek a bér, külön hangsúlyozza, hogy a táblázatból élesen kitűnik, miszerint az 50% körüli bérhányad nehezen tartható, de végrehajtható, a reális nagyságrend azonban a 45% körüli lenne. A másik fix pont az MKM-től várható bevétel, harmadikként a saját bevételt határozza meg. Az OEP bevétel nagyságrendje értékét tekintve maximum arra lehet számítani, hogy azt a HBCS pont értéke emelheti. Tömegét tekintve nem fokozható tovább. A kutatásfejlesztési keret szintén meghatározott. Előzetes számítások készültek az endofinanszírozási rendszer kimunkálása során, a megjelölt adtokat előzetes költségvetési alapként kéri elfogadni.

Észrevételek:

prof. dr. Bodosi Mihály álláspontja szerint elfogadhatatlan az a kitétel, miszerint az Egyetem, ha a bevételei 50%-át bérré fordítja – működőképes. A debreceni és a pécsi egyetemek tapasztalatai szerint, ha a 40%-ot meghaladja a bérkeret, az intézmény az eladósodás irányába halad. A POTE 35%-ban határozza meg egy prosperáló gazdálkodás bérkeretét. Másik gondként a tulajdonos hiányát említi, aki köteles lenne a műszerparkot, műszerfejlesztést biztosítani, a kubatúra állagát megővni.

prof. dr. Dobozy Attila rektor is kockázatosnak találja az 50%-os bérkeretet. Az Egyetemnek a bérhányad csökkentése irányában kell elmozdulnia. Bonyolítja a helyzetet a tulajdonos tisztázatlansága. A PM-mel és az illetékes helyettes államtitkárral már a rektorok tárgyalnak, sikerként könyvelhető el, hogy a főhatóság és a szakemberek végre elkezdtek gondolkodni és dolgozni azon, miképpen tisztázódják az 1999-es költségvetésben az orvosegyetemek tulajdonosi kötelezettségekre eső fedezete.

61/1998. számú ET-határozat

Az ET 21 igen, 1 nem 1 tartózkodás mellett elfogadja a SZOTE 1998. évi előzetes költségvetésének alapszámait.

– Javaslat a Kollektív Szerződés módosítására

dr. Lednitzky András hivatalvezető, az Ad hoc Bizottság vezetője bevezetőjében elmondja, hogy a Szakszervezet részéről **prof. dr. Thurzó László**, a Közalkalmazotti Tanács részéről **dr. Praefort László**, az Egyetem részéről **dr. Hampel György** főosztályvezető és **prof. dr. Dombi György** részvételével, valamint a munkaügyi osztályvezető közreműködésével készítették el a javaslatot. Munkájuk során figyelembe vették az időközi jogszabályváltozásokat, az Egyetem új belső finanszírozási rendszerének bevezetéséhez kapcsolódó gazdasági szerkezetmódosításokat, a munkáltatói jog változásait, ill. a lakásalap felosztására történő bizottsági előterjesztést.

Észrevételek:

Molnár Ferenc mb. gazdasági főigazgató a Gazdasági Igazgatóság és a Rektori Hivatal főosztályvezetőjének kinevezési és egyéb jogkörének összevonását s a gazdasági főigazgatótól a rektorhoz csatolását kifogásolja.

62/1998. számú ET határozat

Az ET 22 igen, 3 tartózkodó szavazattal a *Kollektív Szerződés* és melléklete módosítását, kiegészítését jóváhagyja. Az Egyetem Tanácsa felkéri a bizottságot a Kollektív Szerződés jogszabályi részének áttekintésére, pontosítására és az *egységes szerkezetben való közreadására*.

– Az Egyetemi Statutum módosítása

dr. Lednitzky András hivatalvezető, az Ad hoc Bizottság vezetője az írásbeli anyag kiegészítésében elmondja, hogy a Kollektív Szerződés módosítását előkészítő bizottság végezte el a javaslat összeállítását, figyelembevéve az *Egyetem szerkezetében bekövetkezett változásokat*, új beosztásokat, a munkáltatói jog gyakorlásának módosulásából bekövetkező feladatokat, jogköröket.

Észrevételek:

Somlóné Laczkó Mariann az egyetemi főnövér képviseleti jogkörét az érdekképviseltek helyett társadalmi szervezetek felé javasolja módosítani.

IX. évfolyam 4. szám

dr. Török Judit egyetemi docens kéri a módosítás első pontjában a Főiskola nevét pontosítani, s az egyetemi főnövér felelős meghatározását, az egyetemi főnövér feladata címre, a benne foglaltakat a változó jogkörökhöz és lehetőségekhez igazítani. A klinikákkal való együttműködést tartja fő feladatának és nem a karokkal való egyeztetést. A Szakképzési Titkárság megjelölés változtatását javasolja, mivel szerinte ez más feladatokat takar.

dr. Praefort László klinikai főorvos a Szakképzési Titkárság helyett Postgraduális Titkárságot javasol.

prof. dr. Bodosi Mihály a Szakképzési Titkárság meghatározást javasolja, egyelőre az új Szakképzési Rendelet megjelenéséig fenntartani, mivel a tíz változatban több címük is definiálódott, de végleges még nem alakult ki. Ideiglenesként javasolja fenntartani amellet, hogy szükségesnek tartja megjelenítését a Statutumban. A Postgraduális Titkárság megnevezés nem lehetséges, mivel a PhD-t nem tartalmazza.

63/1998. számú ET határozat

Az ET 21 igen, 1 nem 1 tartózkodás mellett a SZOTE Statutum módosítását elfogadja, felhatalmazza az Ad hoc Bizottságot az *egyetemi főnövér* feladatai a hatályos jogszabálynak, a leendő teendőknek és gyakorlatnak megfelelő megfogalmazására.

– Javaslat a Felvételi Előkészítő Évfolyam Szabályzata módosítására

dr. Lednitzky András hivatalvezető az írásbeli anyag kiegészítéseként tájékoztatja az ET tagjait az Állampolgári Jogok Biztosa kezdeményezésére végrehajtott rendelet módosításáról, amelynek egyenes következménye a szabályzat módosítása. Ennek értelmében megszűnik a közvetlen felvétel lehetősége, annak ellenére hogy a záróvizsgán a felvételi anyagának többszöröséről kellett számot adnia az előkészítő hallgatóknak. Módosul és fakultatív válik az informatika, változik tematikája, igazodva egy új rendelethez, amely több gyakorlatot ír elő ahhoz, hogy fenntarthassuk az államilag akkreditált alapfokú számítógép-kezelői tanfolyami vizsgabizonyítvány kibocsátásának lehetőségét. Mindez minimális díjemelést is szükségessé tesz. *Az új szabályzat 1999-től lép életbe.*

Észrevételek:

Fekete Zoltán HÖK elnök a felvételi előkészítő évfolyam hallgatóinak jogviszony rendezését kezdeményezi, tekintve felemás helyzetüket, a leendő diákigazolvány és hallgatói jogosultságok vonatkozásában. Javasolja a korszerűsítésre fordítható összegek pontosabb megjelölését.

Molnár Ferenc mb. gazdasági főigazgató a 12+3% overheadet hiányolja a 20% mellett.

dr. Török Judit főiskolai docens az óra- és vizsgadíjak összegét kifogásolja, összevetve az állami képzés díjtételével.

64/1998. számú ET határozat

Az ET 22 igen, 3 tartózkodás mellett elfogadja a Felvételi Előkészítő Évfolyam Szervezeti és Működési Szabályzatát, a hatályba lépés időpontjaként az 1998/99-es tanévet jelölve meg.

– Javaslat a Diplomahonosítási Szabályzat mellékletének módosítására

prof. dr. Telegdy Gyula oktatási rektorhelyettes az írásos előterjesztés kiegészítéseként elmondja, hogy a diplomahonosításról szóló kormányrendelet módosítása az egyenértékűség díjtételénél meghatározott összeg ötszörösét teszi lehetővé. A rendelet értelmében az egyes kötelezettségek összegeit ehhez kellett igazítani.

65/1998. számú ET határozat

Az ET 21 igen, 1 tartózkodó szavazat mellett elfogadja a Diplomahonosítási Szabályzat módosítását és a folyamatban lévő ügyekre is kiterjesztve elrendeli alkalmazását.

– Bejelentések

Javaslat a Főiskolai Kar Szociális Munkás Szak nyelvvizsga követelményének változtatására

prof. dr. Telegdy Gyula oktatási rektorhelyettes bejelenti, hogy ellentmondás tapasztalható a szociálismunkás-képzésre, ill. a képesítési kormányrendelet szociális munkásokra vonatkozó előírásai

IX. évfolyam 4. szám

között. Javasolja, hogy a többi főiskolai szakhoz hasonlóan alapfokú nyelvvizsga-kötelezettség legyen meghatározva a szociális munkás hallgatók számára is. Az ellentmondást az Akkreditációs Bizottság is kifogásolta. Intézkedésünk a valós gyakorlathoz igazítja a rendelkezések végrehajtását.

66/1998. számú ET határozat

Az ET 23 igen, 1 tartózkodás mellett elfogadja, hogy a szociális munkás szakon a középfokú nyelvvizsga helyett alapfokú nyelvvizsga is elegendő a képesítési követelmények teljesítésére.

Az Egyetemi Tanács a központi keret terhére elszámolható költségekről szóló tájékoztatást tudomásul veszi.

A Rektor tájékoztatásként jelenti be az endofinanszírozási rendszerváltozáshoz szorosan kapcsolódó szabályozást, ami körlevélben kerül kiadásra.

– Tájékoztató a normatív kutatás támogatásáról érkezett Művelődési Minisztériumi leiratról

prof. dr. Papp Gyula tudományos rektorhelyettes tájékoztatja az ET-t, miszerint a 42.300.000,- Ft-ból az Egyetem 22 milliót bérre és járulékaire fordít, egyrészt a Tudományos Bizottság által összeállított teljesítményrendszer alapján, másrészt a PhD-hallgatók 1/2–1 éves, munkájuk befejezéséhez szükséges pótlólagos idő biztosításához. Mintegy 10 millió Ft-ot lehet fordítani dologi jellegű beszerzésekre, a könyvtár támogatására. A költségek további 10% az intézményfejlesztés céljait szolgálná az új állatvédő törvény követelményeinek kialakításához szükséges munkák fedezeteként. Rektorhelyettes úr felhívja a figyelmet az OTKA pályázatokra és az ETT pályázatokra. Tájékoztatása szerint az OTKA pályázatokra vonatkozik a 15%-os overhead, de az ETT pályázatoknál nincs elvonási lehetőség.

Az ET a tájékoztatást tudomásul veszi.

– Tájékoztató a Bolyai Kuratórium munkájáról

prof. dr. Telegdy Gyula oktatási rektorhelyettes elmondja, hogy idén 836 pályázat érkezett valamennyi tudományterületről a 350 ösztöndíj lehetőségre. Az orvostudomány területéről százan pályáztak és 40 fő fog ösztöndíjat kapni; ez részben munkabért jelent.

Az ET a tájékoztatást tudomásul veszi.

– Tájékoztató óra- és vizsgadíj változásokról

prof. dr. Mészáros Tamás ÁOK dékán bejelenti, hogy az ÁOK Tanácsa a kari keret terhére rendezte az óra- és vizsgadíjak kérdését, miáltal az elméleti óradíj 1.000,- Ft/óra, a gyakorlati óradíj 600,- Ft/óra, a szigorlati vizsgán résztvevő külső vizsgáztatók díjtétele 200,- Ft/fő, a záróvizsgáztatók díjtétele 250,- Ft/fő lesz. Változnak a gyakorlati díjtételek is, igazítva a mindenkori minimál bérhez.

Az ET a bejelentést tudomásul veszi.

– Könyvtári pályázattal kapcsolatos kiegészítő igények

Ernest Nagy angol tagozatos orvostanhallgató felhívja a figyelmet, miszerint a könyvtár egy évvel ezelőtt szervert pályázatot nyert. A szervert fél éve állították be, de nincs pénz CD-k vásárlására. A korábbi oktatási rektorhelyettes körlevélben érdeklődött, hogy az egyes tanszékek milyen CD-t javasolnának vásárolni, a javaslatok beérkeztek, de jelenleg nincs pénz a realizálásra. A könyvtár igazgatója szerint 1 millió Ft-ba kerülne az indítás és 6 hónapon belül beszerezhetők lennének a CD-k. A Rektor a tudományos rektorhelyetttel egyetértésben bejelenti, hogy *1 millió Ft-tal fog az Egyetem indulási összegként hozzájárulni* a kérés teljesítéséhez a tudományos pénzeszközökből, de felhívja a figyelmet, hogy a továbbiakban a tanszékek, amelyeknek az oktatását segíti az anyag, számítsák be oktatási költségvetésükbe és vásárolják meg, helyezték el a Központi Könyvtárban – amit igényeltek.

Több hozzászólás nem lévén Rektor az ülést bezárja.

prof. dr. Lonovics János
az ET titkára

dr. Lednitzky András
hivatalvezető

* * * * *

A SZOTE AKKREDITÁCIÓS JELENTÉSE (Összesítés)

ÁLTALÁNOS ÉRTÉKELÉS

Javasolt akkreditációs minősítés: akkreditálható

A Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetem képzési és kutatási tevékenysége a MAB által az akkreditáció feltételül szabott minőségi követelményrendszerek eleget tesz, kivéve az Ftv.3.§ (1) bekezdés a) és b) pontjában támasztottakat, ugyanis az Egyetem csak egy tudományterületen – az élő természettudományok területén – folytat képzési és kutatási tevékenységet. A MAB Plénuma – az Ftv. 122.§ (2) bekezdésére való hivatkozással – a **Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetem 2000. június 30-ig szóló akkreditációját javasolja.**

A SZOTE akkreditációs értékelése:

A **Látogató Bizottság** tapasztalata szerint a SZOTE elméleti intézeteiben és klinikáin, a Gyógyszerésztudományi Kar valamint a Főiskolai Kar intézeteiben **megfelelő színvonalú felsőoktatási képzés folyik.**

Az **Orvostudományi Kar** intézeteiben általában színvonalas, jól szervezett elméleti és gyakorlati oktatás folyik, amely alkalmas arra, hogy megalapozza a preklinikai és klinikai képzést. Az oktatás infrastruktúrája jó, a tankönyvek, tematikák, gyakorlati termek többnyire megfelelőek. Az elmúlt években jelentős mértékben fejlődött az oktatás infrastruktúrája. A klinikák gyakorlati oktatása jól szervezett, *de a felsőbb évfolyamokon már gyenge a hallgatókkal való foglalkozás színvonala. Betegekkel való elkülönített foglalkozás (medikus oktatás) nem biztosított, és ez betegjogi, emberi jogi kérdéseket vet fel.*

Megjegyzést érdemel, hogy a kiemelt szintű munkát végző *Radiológiai Klinika* egyetlenegy munkatársa sem rendelkezik minősítéssel. **A klinikákat egyébként nemzetközileg fenntartás nélkül elismerik.** Kitűnően szervezett számítástechnikai háttérrel és oktatással rendelkeznek. Az egyetemen az elmúlt években jelentősen javult a műszerezettség, kifejezetten érzékelhetőek a nagy értékű beruházások hatásai. Különösen szembetűnő a diagnosztikai szakmák fejlesztése és ezen fejlesztések hasznosítása az oktatásban.

A képzés célkitűzése a **Küldetésnyilatkozat** értelmében mindenben megfelel a képesítési követelményeknek és összhangban van az intézményi adottságokkal. A felhasználói igényeknek megfelel. A későbbiekben azonban ennek a felhasználói oldalról történő részletes kontrollja is szükségessé válik. *A társadalmi igényeknek megfelelően a kar hallgatói létszámának növelése lenne kívánatos, ami viszont infrastrukturális bővítést igényel.*

A **Fogorvostudományi szakon** a hallgatók felkészítésére tett erőfeszítések példamutatóak. *A diplomamunkák színvonala, az oktatók elméleti és gyakorlati felkészültsége jónak mondható, a strukturális és tárgyi feltételrendszer viszont alig elfogadható.*

A **Gyógyszerésztudományi Kar földrajzi és történelmi okokból az ország egyik legnagyobb és igen jó színvonalú gyógyszerészképző intézménye.**

A **kutatás nemzetközi színvonalú, kitűnően megszervezett, költségvetése (pályázati pénzek) példaértékűen elkülönített.** Az akkreditációs anyag tanszéki kötetének többségében a publikációk felsorolásakor *az előírásoknak nem megfelelően azok a közlemények is fel lettek sorolva*, amelyeket a szerzők nem a SZOTE-n készítettek, a közlemény címodalán a SZOTE nincs megnevezve.

A **Főiskolai Kar** oktatói munkájában nagy számban vesznek részt kvalifikált egyetemi oktatók.

PhD-képzés: 1993-ban 8 PhD program került akkreditációra a SZOTE-n. Közülük 6 az orvostudomány, 1 a biológiai tudomány, 1 a kémiai tudomány területére nyert besorolást. Később további 2 program (1 gyógyszerésztudomány, 1 orvostudomány) akkreditációjára került sor. Az ösztöndíjas hallgatók száma 79, programonként 7–11. Összesen 9 fő határon túli magyar ösztöndíjas, 6 fő tandíjfizető külföldi állampolgár. A felvételre jelentkezők száma kb. kétszerese a betölthető helyeknek. A képzésen kívüli felkészülők száma: 77 fő.

IX. évfolyam 4. szám

A PhD fokozat elnyerésének feltétele 16 kreditpont teljesítése, vizsgával záruló elméleti kurzusokon. (A képzésen kívül felkészülők ezen követelmény alól mentesek.) *Minden ösztöndíjas PhD hallgató számára kötelező az Informatika, Könyvtár- adatbázis kezelő tanfolyam, Publikációs ismeretek és a Kutatásetika kurzusok elvégzése.* Doktori szigorlat letétele és saját kutatási eredmények publikálása lektorált in extenso közlemények formájában, melyek elvart impaktfaktor-értéke az adott tudományterület medián impakt érték háromszorosa (az Egyetem PhD programjaiban 1.8–4.8 között). *A PhD program, valamint a habilitáció rendszere jól és kiegyensúlyozottan működik. Jelentős a minősítettek száma.* Különösen értékelendő a PhD értekezések angol nyelven, egységes kiadvány formájában történő megjelentetése.

A PhD programok megítélése is kitűnő, bár az alapfeltételek (pl. első szerzős tudományos munka nem szükséges) *előrevetítik a színvonal romlását.* Ezt sürgősen felül kell vizsgálni.

A **Doktori és Habilitációs Bizottság** tevékenységét jellemzi, hogy a vizsgált időszak alatt 100 habilitáció kérelemből 8-at utasítottak el (más intézctből benyújtott kérelmek 25%-a). A Habilitációs és Doktori Bizottságban *a forgorvostudományi szaknak nincs állandó képviselője.* A Bizottság eddig 13 esetben adott magántanári címet, ami (meglehetősen furcsa módon) 3 év után visszavonható. *A Látogató Bizottság nem értett egyet evvel az eljárási móddal.*

MAB Titkárság

Kiss Péter

* * * * *

Művelődési és Közoktatási Miniszter
53.387/1998.

dr. Dobozy Attila úrnak
egyetemi tanár, rektor
Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetem
Szeged

Tisztelt Rektor Úr!

Köszönettel megkaptam az orvostudományi egyetemek rektorainak az egyetemek klinikáiért aggódó levelét.

Tájékoztatom, hogy a Művelődési és Közoktatási Minisztériumnak nem áll szándékában leválasztani szervezetiileg a klinikákat, megbontani az orvosegyetemi képzés elméleti és gyakorlati oktatásának hosszú idő óta jól funkcionáló egységét.

A pénzügytechnikai (finanszírozási) tisztánlátás céljából a gazdálkodás szétválasztása a finanszírozási források eltérősége miatt is kívánatos.

Álláspontom szerint ezt kellene vizsgálni majd az FTT megfelelő bizottságának.

Kérem, hogy szakembereikkel ezen elképzelés minél ésszerűbb megvalósítását segítsék elő.

Remélem válaszom megnyugtatólag hat az orvostudományi egyetemek közvéleményére és elősegíti a további eredményes munkájukat és a művelődési tárcával való együttműködést.

Budapest, 1998. március 23.

Tisztelettel:
dr. Magyar Bálint

* * * * *

Pályázati Felhívás
3 éves doktori (Ph.D) képzésre

A Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetem felvételt hirdet az 1998/1999-es tanévre a doktori (PhD) tudományos fokozat megszerzésére felkészítő 3 éves posztgraduális képzésre az alábbi programokban:

Program címe	Programvezető neve	Intézet, telefon
I. A neuroendokrin rendszer működése ép és kóros körülmények között	dr. Telegdy Gyula akadémikus tanszékvezető egyetemi tanár	Kórélettani Int. Tel:62/455-110; 310-651
II. Orvosi mikrobiológia	dr. Duda Ernő egyetemi tanár	Mikrobiológiai Int. Tel: 62/455-115
III. Immunológia	dr. Dobozy Attila tanszékvezető egyetemi tanár	Bőrgyógyászati Kl. Tel:62/311-798, 455-277
IV. Biokémia, biofizika, sejtbliológia	dr. Dux László tanszékvezető egyetemi tanár	Biokémiai Int. Tel: 62/455-096
V. Reprodukciós egészségtan	dr. Kovács László tanszékvezető egyetemi tanár	Szülészeti és Nőgyógyászati Kl. Tel: 62/310-662, 455-499
VI. A keringési rendszer élet- és kórtana, farmakológiája	dr. Papp Gyula akadémikus tanszékvezető egyetemi tanár	Farmakológiai Int. Tel: 62/455-681, 455-682
VII. Bioaktív vegyületek kémiája	dr. Bernáth Gábor tanszékvezető egyetemi tanár	Gyógyszerkémiiai Int. Tel: 62/455-561
VIII. Az idegrendszer strukturális, funkcionális és neurokémiai organizációja	dr. Jancsó Gábor egyetemi tanár	Élettani Int. Tel: 62/455-099, 455-101
IX. Gyógyszer technológia: új gyógyszerformák tervezése és tulajdonságaik vizsgálata	dr. Erős István tanszékvezető egyetemi tanár	Gyógyszer technológiai Int. Tel: 62/455-570
X. Kísérletes és klinika idegtudomány	dr. Liposits Zsolt tanszékvezető egyetemi tanár	Anatómiai Int. Tel: 62/455-665
Fizika – a József Attila Tudományegyetem Ph.D programja (dr. Bor Zsolt tanszékvezető egyetemi tanár 5. Alprogram: Fizikai képalkotó módszerek – radiológia (dr. Csernay László egyetemi tanár, SZOTE Közp. Izotópdiaosztikai Lab. Tel: 455-736) Bővebb felvilágosítás a JATE TTK Tanulmányi Osztályán, Tel: 62-455-980		

Részletes információt a Rektori Hivatalban és a programvezetőktől kapnak a pályázók.

A jelentkezési lapok a Rektori Hivatalban vehetők át. A felvételi eljárás díja: 5.400,- Ft

A pályázatokat a Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetem Doktori Bizottságának címezve

1998. május 31-ig

kell benyújtani a SZOTE Rektori Hivatalába (6720 Szeged, Dugonics tér 13. II. emelet,
Tel: 62/455-008, Fax: 62/455-005

A felvételi vizsga időpontját a programtanácsok határozzák meg 1998. június 5-15. között.

a Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetem
Doktori Bizottsága

* * * * *

IX. évfolyam 4. szám

Igen tisztelt Rektor Úr!

Örömmel tudatom, hogy sikeresen szerepelt a Budapesten megrendezett Medikus Kupán a SZOTE sportküldöttsége.

Egyetemünk 7 sportágban, 7 csapattal vett részt a sportversenyen. A megszerezhető 7 első helyből 3-at sikerült elhódítani, így küldöttségünk az összetettben az előkelő 3. helyet szerezte meg.

Az 1998. évi találkozó jelszava, célkitűzése: *„sporttal az alkohol, dohányzás és drog ellen a felnövekvő orvosok egészséges életmódjának kialakítása érdekében. szolgálva ezzel a példamutatást és a prevenciót egyaránt.”*

A sporttalálkozón mintegy 450 hallgató vett részt az 5 orvosegyetemről, ami lehetőséget nyújtott arra, hogy tanulmányaik végzése során a sportban is bizonyíthassák rátermettségüket, sportági képzettségüket, versenyzési képességeiket.

Őszintén reméljük, hogy a Medikus Kupát az elkövetkezendő években is sikerül megrendezni. **1999-ben Debrecen lesz a házigazda, majd 2000-ben a SZOTE!**

Szeged, 1998. március 31.

Rédli József
Testnevelési Csoport
mb. vezető tanár

* * * * *

Amit a FEB-ről tudni kell!

Immár 25 éve működik a SZOTE falain belül egy lelkes fiatalokból álló szervezet, mely a szabadidejének zömét a középiskolások egyetemi felvételi vizsgája megkönnyítésének szenteli. Az előző rendszerben, a munkáscsaládok gyermekei kaptak egyenlő esélyt ezáltal.

Mostanság már nincs ilyen diszkrimináció. Mindenki egyenlő eséllyel indul.

A Felvételi Előkészítő és Propaganda Bizottság (ez a teljes név) feladata hármasság tagolású: 1) Konzultációk a tanév során. Minden szombaton (szeptember végétől egészen március végéig.) Egyetemünk két klinikáján (I. Bel és Sebkezelő); 2) A tavaszi szünetben egyhetes bentlakásos tábort indítunk. 3) Közösségünk tagjai a szóbeli felvételi vizsgán is részt vesznek, minden felvételiztető bizottságban jelen vagyunk.

Oktatást fizika, kémia, biológia, szakmai (anatómia, belgyógyászat) ill. társadalomismeretből kínálunk.

A konzultációkon hetente váltogatják egymást a fizika, kémia ill. a biológia, szakmai tárgyakból. Ezen foglalkozások teljesen ingyenesek, 9–13 h-ig tartanak. A MÁV-val megegyezve igazolást tudunk nyújtani a foglalkozások látogatásáról, mely által 67,5%-os kedvezményben részesülhetnek diákjaink.

Ilyen elméleti háttérrel érkezik többségük a tavaszi táborba. Erre minden olyan fiatal kap értesítést, aki első két helyen a SZOTE valamelyik karát jelölte meg. Ez kb. 1500 levelet jelent, melyet a felvételizetők címére küldünk el. Ebben megkérjük őket, hogy jelentkezési szándékukat telefonon közöljék velünk, amire van 3 napjuk. Az így regisztráltak újabb levelet kapnak a tábor pontos helyéről, idejéről, az oktatás rendjéről, szabadidős programokról.

A tábor 7 napig tart. Az első napon nyitódolgozatot íratunk a nevezett tárgyakból. Ez alapján a diákokat csoportokba osztjuk. Az oktatás kis csoportokban történik. Az idén 3 fizika, 4 kémia, 4 szakmai, 2 társadalomismeret ill. 1 olyan csoport, ahol csak biológiát kértek.

A tanítás a második naptól 8–12 h-ig ill. 14–18 h-ig tart, délelőtt biológia és szakmai, valamint társadalomismeretből van képzés. Délután fizika és kémia ill. társadalomismeret gyakorlat folyik. Itt felvételi szintű feladatokat oldanak meg. A délelőtti oktatást egy teszt követ, melyet az aznapi anyagból írtunk. Ezeket a dolgozatokat kijavítva a tábor végén megkapják. Így mérhetik le fejlődésüket. Igyekszünk feleltetni szellemi fáradságunkat: uszodai programokat, vetélkedőket, sportolási lehetőségeket kínálunk. A tábor végén egy buli teszi emlékezetessé az egészet!

IX. évfolyam 4. szám

Idén a táborban közel 420 diák vett részt. A tábor helye az Ortutay Gyula kollégium volt. Az étkezést is itt oldottuk meg. Az oktatás a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola I. sz. Gyakorló Ált. Iskolájában volt. Köszönjük nekik a segítséget!

Hosszú évek tapasztalata az, hogy erre a tevékenységünkre szükség van. 26 ember nagyon sok fáradtságába kerül ez az munka, rááldozzuk a tavaszi szünetünket, **mindenféle előny vagy juttatás nélkül** – de szeretjük ezt csinálni. Az „utódok” szájhagyomány útján terjesztik ezt!

A Jancsó Kollégium első emeletén található egy helyiség, amely irodául szolgál. Egy számítógépünk van. Ez az összes vagyónunk. Ezúton ragadnám meg az alkalmat, hogy mivel a SZOTE-hoz tartozunk, az Egyetemtől és a HÖK-től némi segítséget kérjünk irodánk fejlesztésére, irodagépekre és irodai bútorokra.

Cselik Zsolt

V. oh

FEB hallgatói elnök

* * * * *

Az Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok (OTKA) Iroda pályázatot hirdet

**Utazási támogatás,
publikációs támogatás és
szervezési támogatás odaitélésére.**

Csak az OTKA által támogatott kutatásban résztvevő pályázó kaphat utazási támogatást, kétevente egyszer. Publikációs támogatás évente kérhető. Szervezési támogatásra a hazánkban rendezett nemzetközi kongresszusok és más tudományos rendezvények esetében a rendezvény előzetes költségvetésének benyújtásával, max. 100 eFt-ra lehet pályázani.

A pályázatok benyújtásának határideje:

1998. május 29., augusztus 31., és november 30.

A pályázati űrlapok és tájékoztató anyag a Rektori Hivatalban szerezhető be.

**dr. Papp Gyula
akadémikus
tudományos rektorhelyettes**

* * * * *

Egyetemünk Tudományos Bizottságának a Tudományos Teljesítmények Értékelésével Foglalkozó Albizottsága elbírálta az 1998. évi ifjúsági kutatási pályázatokat. A felhívás nyomán igen jelentős számú, összesen 71, köztük számos igen színvonalas pályázat benyújtására került sor, amelyek közül a rendelkezésre álló keretből az alábbiak kutatási tervei részesültek támogatásban:

dr. Antal Andrea és Kéri Szabolcs	Élettani Int.	140,- eFt
dr. Baczkó István	Pharmakológiai Int.	140,- eFt
dr. Bereczki Csaba	Gyermekklinika	140,- eFt
Berek Livia	Vértranszfúziós Áll.	140,- eFt
dr. Csanády Miklós	Fül-Orr-Gégekl.	140,- eFt
Csont Tamás Bálint	Biokémiai Int.	140,- eFt
dr. Dux Mária	Élettani Int.	140,- eFt
Grenczer Andrea és Tóth Zsófia	Főiskolai Kar	140,- eFt
dr. Gyulai Rolland	Bőrgyógyászati Kl.	140,- eFt
dr. Hrabovszky Erik	Anatómiai Int.	140,- eFt
dr. Kovács Attila	Vértranszfúziós Áll.	140,- eFt
dr. Kovács Gyula	Élettani Int.	140,- eFt
dr. Kovács Imre	Alzheimer-kór Kut.	140,- eFt

IX. évfolyam 4. szám

Pannonhalminé dr. Csóka I. és Orosz Krisztina	Gyógyszertechológia	180,- eFt
dr. Papp Andrea	Szemklinika	140,- eFt
Peták Ferenc	Orvosi Informatika	140,- eFt
Prágai Zoltán	K.K.Mikrobiol.Lab.	140,- eFt
dr. Sepp Róbert	II. sz. Belgy.Kl.	140,- eFt
dr. Szabó Árpád	Igazságügyi Orvtn	140,- eFt
Vasa Andrea és Günther Gábor	Gyógynöv. és Drogi.	140,- eFt
dr. Váradi Györgyi	Orvosi Vegytani I.	140,- eFt

A nyerteseknek szívből gratulálunk és eredményes kutatómunkát kívánunk!

dr. Papp Gyula
akadémikus
tudományos rektorhelyettes

* * * * *

A SZOTE IV. PhD Előadói Napokra 1998. június 4–5-ig a SZAB Székházban kerül sor. Előadóként elsősorban a szervezett doktori képzésben résztvevő PhD hallgatókat várják, de más fiatal kollégák (egyéni képzésben résztvevő PhD. hallgatók, egyetemi gyakornokok, vendég PhD hallgatók) előadási szándékát is szívesen fogadják. Számítanak az Ön és munkatársai, mindenekelőtt a képzésben érintettek, témavezetők, oktatók megtisztelő jelenlétére is.

Az előadások tartama 15 perc, amely a megbeszélés idejét is magában foglalja. Lehetőség van poszterek kiállítására is, az ilyen irányú szándékot külön kell jelezni.

Az előadók előadásuk összefoglalóját 1998. április 24-ig szíveskedjenek eljuttatni Kele Zoltán PhD hallgató részére az Orvosi Vegytani Intézetbe.

dr. Telegdy Gyula
akadémikus
oktatási rektorhelyettes

Az absztraktok formája

Az absztraktokat is tartalmazó programfüzet megjelentetése céljából kérünk mindenkit, hogy előadáskivonatát a következő formában küldje be:

Fektetett (landscape) a4-es formátumú lap

Margók

- felső 1,5 cm
- alsó 4 cm
- jobb 1 cm
- bal 18 cm

Javasolt betűforma és méret: Times, 10 pontos (nem lesz kicsinyítve)

Az absztraktokat 2 (kettő) lézerprinterrel nyomtatott példányban, valamint file-ban kérjük elküldeni

Javasolt file-formák:

- MS Word 6.0 (vagy alacsonyabb verzió)
- MS Word 6.0 for Windows (vagy alacsonyabb verzió)

Az absztraktokat személyesen vagy intézeti postával kérjük a megadott címen. A file-t is személyesen floppy-n (amit átmásolás után azonnal visszaadunk) vagy Pegasus Mailen (file attach) lehet elküldeni a megadott címre. Az absztrakt leadási határidejét kérjük szigorúan betartani. Utólagos jelentkezéseket nem szívesen fogadunk.

Az absztrakt beadási határideje: 1998. április 17.

* * * * *

*** SZOTE HÍREK * SZOTE HÍREK * SZOTE HÍREK ***

– A Magyar Fül-Orr-Gégeorvosok Egyesülete az 1998–2000. évi időszakra prof. dr. Czigner Jenőt választotta elnöké.

✂ ✂ ✂

– dr. Rudas László egyetemi docens a SZOTE AITI Belgyógyászati Intenzív Osztály vezetője 1998. január 1-től a *European Society of Intensive Care Medicine* rendes tagja lett.

✂ ✂ ✂

– Március 30-án a Szegedi kórházban dr. Kökény Mihály népjóléti miniszter jelenlétében felavatták az új CT képalkotó diagnosztikai munkahelyet, valamint a felújított szülészobákat és a kapcsolódó részeket. Az eseményt követő sajtótájékoztatón a Miniszter úr a közelmúltban Norvégiában tett látogatásáról szólva továbbította ottani kollégája köszönetét és elismerését dr. Dobozy Attila rektornak, a SZOTE oktató- és tudományos munkája iránt. *Az Egyetemünkön tanuló norvég hallgatók szakmai fölkészültségét miniszterük kiválóra értékelte.*

✂ ✂ ✂

– Az alábbi habilitációs előadásokat tartották:

dr. Kiss József Géza, az orvostudomány kandidátusa:

Magyar és angol nyelvű tantermi előadásainak címe:

„Szubjektív és objektív audiometria a halláskárosodások differenciáldiagnosztikájában” valamint „Subjective and objective audiometry in the differential diagnostics of the hearing impairments”.

A tudományos előadás címe: „Auditorosan kiváltott kognitív válaszok hallókészülékeket és cochlearis implantátumot használó betegeken.”

dr. Bari Ferenc, az orvostudomány kandidátusa:

Magyar és angol nyelvű tantermi előadásainak címe: „A hallás” valamint „Hearing”. A tudományos előadás címe: „Az ischaemia hatása az agyi arteriolák K+ csatornáira.”

dr. Rónaszéki Aladár, az orvostudomány kandidátusa:

Magyar és angol nyelvű előadásainak címe:

„A szívelégtelenség gyógyszeres kezelésének aktuális kérdései” valamint „State of Art: pacemaker therapy”.

A tudományos előadás címe: „A pitvari contractio időzítésének haemodynamikai következményei.”

dr. Török Miklós, az orvostudomány kandidátusa:

Magyar és angol nyelvű előadásainak címe:

„Az intrauterin retardáció klinikuma” valamint „Assessment of fetal developmental and intrauterine condition.”

A tudományos előadás címe: „A tele-monitírozás jelentősége a koraszülés megelőzésében.”

dr. Fodor Lajos, a kémiai tudomány kandidátusa:

Magyar és angol nyelvű előadásainak címe:

„Béta-Laktám antibiotikumok” valamint „Beta-Lactam Antibiotics”.

A tudományos előadás címe: „1,3-Benzotiazinok és 1,4-benzotiazepinek szintézise”.

dr. Janáky Tamás, a kémiai tudomány kandidátusa:

Magyar és angol nyelvű előadásainak címe:

„Szteránvázas vegyületek: szterinek, epesavak, szteroid hormonok” valamint „Steroids: sterols, bile acids and steroid hormones.”

A tudományos előadás címe: „Peptidek és fehérjék tömegspektrometriás analízise”.

✂ ✂ ✂

IX. évfolyam 4. szám

– „International Symposium on Metastases in Head and Neck Cancer” rendezvényre került sor folyó év elején Kielben, amelynek „Guest Speakers, Chairpersons” testületébe **prof.dr. Czigner Jenőt** hívták meg.

✱ ✱ ✱

– A Népegészségtani Intézet munkatársai, **prof. Dési Illés** egyetemi tanár, **dr. Nagymajtényi László** tud. tanácsadó, **dr. Vetró Gábor** egyetemi adjunktus és **dr. Papp András** egyetemi adjunktus két hetes angliai tanulmányúton vesznek részt, amelynek során a London School of Hygienet, valamint a Newcastle-i és a Leicester-i egyetem Közegészségtani Intézetét keresik fel. A tanulmányutat a Világbank finanszírozza, a Világbank és a magyar kormány által most megnyitott, orvosok és egyéb diplomások preventív jellegű postgraduális képzését végző, Népegészségügyi Iskola vezető oktatói számára, a legújabb szakmai ismeretek átvételére.

✱ ✱ ✱

– **prof. dr. Dési Illés** egyetemi tanár, **dr. Nagymajtényi László** tud. tanácsadó és **dr. Papp András** egyetemi adjunktus, (Népegészségtani Intézet) részt vesznek és előadásokat tartanak a Nemzetközi Toxikológiai Társaság Nemzetközi Toxikológiai Kongresszusán, Párizsban, 1998. július 5–9. között, amelynek főtémája: **A XXI. század kémiai biztonsága.**

✱ ✱ ✱

– A SZAB Hematológiai, Nefrológiai és Hypertonia Munkabizottságai, a Transzfuziológiai és Hematológiai Szakmai Kollégium, a HUMÁN Rt és a SZOTE Vértranszfúziós Intézet 1998. április 9-én „**A friss fagyasztott plazma és a humán albumin-oldat terápiás alkalmazása**” címmel szakértői konszenzus-konferenciát rendezett. Szakmai védnökei voltak a tanácskozásnak: **prof. István Lajos**, a Transzfuziológiai Kollégium elnöke; **prof. Varga Gyula**, a Hematológiai Munkabizottság elnöke; **prof. Sonkodi Sándor**, a Nefrológiai és Hypertonia Munkabizottság elnöke; **dr. Aradi Lajos**, a HUMÁN Rt. igazgatója; **prof. Gál György**, a SZOTE Vértranszfúziós Intézet igazgatója.

Program

Megnyitó: **prof. dr. Gál György**

Referátumok:

– Az FFP összetétele és javallatai a külföldi konszenzus-konferenciák ajánlása alapján (**prof. dr. István Lajos**)

– Az Országos Vérellátó Központ tapasztalatai az FFP klinikai felhasználása terén (**dr. Szabó János**, az OVK főigazgatója)

– A Csongrád megyei Vértranszfúziós Állomás tapasztalatai az FFP és humán albumin-oldat klinikai felhasználásáról (**prof. dr. Gál György**)

Koreferátumok:

– *Az FFP alkalmazása a belgyógyászatban*
dr. Borbényi Zita docens, II. Belklinika
prof. dr. Sonkodi Sándor, I.sz. Belklinika

– *Az FFP alkalmazása a sebészetben*
prof. dr. Méray Judit, Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Int.
prof. dr. Balogh Ádám, Sebészeti Klinika
dr. Szécsi János, Szívsebészeti Önálló Oszt.
prof. dr. Simonka János Aurél, Traumatológiai Kl.
prof. dr. Mészáros Tamás, Ortopédiai Kl.
prof. dr. Pajor László, Urológiai Kl.

– *FFP, albumin terápia a szüléset, nőgyógyászatban*
dr. Németh Gábor, Női Klinika

– FFP, albumin felhasználás a gyermekgyógyászatban
prof. dr. Túri Sándor, Gyermekgyógyászati Kl.

– Vita és végül a Konszenzus konferencia határozatainak megfogalmazása.
Moderátor: dr. Szabó János, az OVK főigazgatója

✘ ✘ ✘

– Az 1998. IV. 9-én a SZAB-ban tartott tudományos ülés programja

Üléseelnök: prof. dr. Csanády Miklós és prof. dr. Pávics László

1. F.F. (Russ) Knapp (OAK Ridge National Laboratory USA): Rhenium-188-Convenint Availability of a Generator-Derived Therapeutic Radioisotop for Inhibition of Coronary Restenosis after PTCA and for Cancer -therapy.

2. Láng J., Róka R., Pávics L. (Központi Izotópdiaosztikai Lab.): A Rhenium-188-al jelölt radiógyógyszerekről.

3. Róka R., Sére T., Papós M., Ambrus E., Pajor L., Thurzó L., Dux L., Pávics L.: (Közp. Izotópdiaosztikai Lab., Urológiai Tanszék, Onkoterápiás Klinika, Klinikai Kémiai Int.): Rhenium-188 HEDP terápiával szerzett saját tapasztalatok a metastatikus csontfájdalom kezelésében.

4. Róka R., Papós M., Ambrus E., Lázár M., Julesz J., Pávics L. (Közp. Izotópdiaosztikai Lab. Endokrinológiai Önálló Osztály): Ambuláns radiojód terápiával szerzett tapasztalatok a hyperthyreosis kezelésében

5. Papós M., Borbényi Z., Trón L., Cserhádi A., Ambrus E., Marton I., Varga Gy., Csernay L., Pávics L. (Közp. Izotópdiaosztikai Lab., II.sz. Belgy. Klinika, Radiológiai Klinika, DOTE PET-Centrum): Az FDP-PET és MIBISPECT vizsgálatok értéke kezelt lymphomák reziduális tumorszövetének kimutatásában.

6. Ambrus E., Ormándi K., Séra T., Tószegi A., Csernay L., Pávics L. (Közp. Izotópdiaosztikai Lab., Radiológiai Klinika, Patológiai Intézet): 99m Tc-MIBI-mammoszcintigráfia szerepe az emlődagaganatok diagnosztikájában.

Az előadásokat 5 perces vita követte.

✘ ✘ ✘

– Április 17-én a SZOTE Bőrgyógyászati Klinika és a SZAB Dermatológiai munkabizottsága szervezésében dr. Thomas Ruzicka düsseldorfi professzor előadására került sor a SZAB-ban.

✘ ✘ ✘

– Április 18-án került megrendezésre a Hatodik magyar Nemzetközi Rákellenes Nap a SZAB-ban. Előadások hangzottak el a „Daganatos beteg – Fájdalomcsillapítás – Természetgyógyászat” témakörben.

A rendezvény védnöke:

- Göncz Árpádné, a Magyar Rákellenes Liga elnöke
- prof. dr. Telegdy Gyula akadémikus, a SZAB elnöke

Házigazda: a SZAB Onkológiai Munkabizottsága és az Együtt a Rák Ellen Alapítvány

* * * * *

IX. évfolyam 4. szám

III. Öregdiák Hétfége

Immár harmadik alkalommal, 1998. április 25–26-án kerül megrendezésre az Öregdiák Hétfége. A találkozóra a SZOTE Öregdiák Szövetsége az 1958-ban, 1968-ban, 1978-ban és 1988-ban végzett orvosokat és gyógyszerészeket hívta meg. A programokon természetesen házastársak és családtagok részvételére is számítunk. Több évfolyamon az Öregdiák Hétfégén évfolyambankettet is szervez. Az Öregdiák Hétfége lebonyolítását a SZOTE Öregdiák Szövetség a SZOTE Hallgatói Önkormányzattal együtt végzi.

A találkozók központi helye a SZOTE Oktatástechnikai Központ lesz (Dóm tér 13.), a regisztráció is itt történik 1998. április 25-én szombaton, 09.30 h-tól 14.00h-ig. Szombat délelőtt volt diáktársainknak lehetőséget teremtünk a SZOTE intézményeinek meglátogatására (előzetes igényfelmérés alapján). Ugyanebben az időben a SZOTE Oktatástechnikai Központ földszinti és emeleti előterében a SZOTE Hallgatói Önkormányzata által szervezett kiállítások, a nagy tanteremben pedig a SZOTE Oktatástechnikai Központ videofilmjei megtekintésére lesz lehetőség. 12.30 h-tól 13.39 h-ig történik a városi és egyetemi vezetés tájékoztatója: orvosok részére a SZOTE Oktatástechnikai Központ tantermében, gyógyszerészek részére a SZOTE Szemészeti Klinika tantermében. A tájékoztató után minden évfolyamról közös fényképfelvétel készítését tervezzük.

A SZOTE Klubban, mely a találkozó ideje alatt egybe lesz nyitva a SZOTE Oktatástechnikai Központ földszinti előterével, hideg büfé áll rendelkezésre.

14.00 h-tól az alábbi megoszlásban állnak a tantermek a résztvevők rendelkezésére osztályfőnöki óra tartása céljából:

A) Orvos évfolyamok

1. 1958-as: Gyermekgyógyászati Klinika tanterme
2. 1968-as: II. Belgyógyászati Klinika Tanterme
3. 1978-as: Oktatástechnikai Központ nagy tanterme
4. 1988-as: Szemészeti Klinika tanterme

B) Gyógyszerész évfolyamok:

A Gyógyszerésztudományi Kar központi épületének II. tanterme (Eötvös u.6.) szombat délelőtt folyamán is volt diáktársaink rendelkezésére áll.

1. 1958-as: Dékáni Hivatal tanácsterme (Zrínyi u.9.), mely a Gyógyszerésztudományi Kar központi épülete (Eötvös u. 6.) felől is megközelíthető.

2. 1968-as: Gyógyszerésztudományi Kar központi ép.I.tanterme
3. 1978-as: Gyógyszerésztudományi Kar központi ép. III.tanterme
4. 1988-as: Gyógyszerésztudományi Kar központi ép. II.tanterme

A szombat esti évfolyam bankettet minden évfolyam igény szerint saját maga szervezi.

1998. április 26-án vasárnap kerül sor a fakultatív programokra az előzetes igényfelmérés alapján. Az Ópusztaszeri Nemzeti Emlékparkba való kirándulást a SZIKI TOURS Iroda szervezi az előzetes jelentkezés alapján. A kirándulás részvételi díját a regisztráció során kell befizetni, részletes tájékoztatót is akkor kapnak azok, akik jelentkeznek erre a programra (Szegedről a külön busz előreláthatólag vasárnap 9.30 h-kor indul és 13.30 h-kor indul vissza.) A SZOTE Sportpályán előzetes felmérés alapján sportolási lehetőségeket szervezünk a SZOTE Testnevelési Csoport támogatásával, melyek vasárnap 9.00 h-tól vehetők igénybe.

Részletes tájékoztatót erről a fakultatív programról is a regisztráció során adunk.

dr. Végh Mihály
a SZOTE Öregdiák Szövetség elnöke

Tisztelt Tanári Testület!
Tisztelt Kari tanács!
Tisztelt Egyetemi Tanács!

Előterjesztés a korábban nyugállományba vonult egyetemi tanárai számára „**professzor Emeritus**” cím adományozására:

dr. Földes József 1951-ben végzett az Egyetem Általános Orvostudományi Karán. 1956-ban laboratóriumi szakvizsgát tett. 1966-ban védte meg a tudomány kandidátusa értekezését. 1948-tól előbb demonstrátorként, majd főállásban dolgozik a Mikrobiológiai Intézetben, majd 1976-tól a Klinikai Mikrobiológiai Laboratóriumban annak vezetőjeként, egyetemi tanárként. 1969–1972 és 1980–1984 között WHO feladatokat látott el külföldön. Több éven keresztül vett részt a laboratóriumi ismeretek oktatásában, valamint az angol tagozaton trópusi betegségek diszciplína főkéllégiumi, ill. alternatív tárgyként történő oktatásban. 1961–1966 között dékánhelyettesi feladatokat látott el az Általános Orvostudományi Karon, ahol oktatás-szervezői tevékenysége elismerést váltott ki.

dr. Tanos Béla 1953-ban végzett Egyetemünk Általános Orvostudományi Karán. 1956-ig a Füzérradványi Gyermekkorházban segédorvos. Az Egyetem I.sz. Belgyógyászati Klinikáján 1957-től dolgozik, majd 1958-tól az I.sz. Sebészeti Klinika laborvezetője. 1960-ban izotóp tanfolyamot végez, majd a Sebészeti Klinika izotóp laborját is vezeti 1980-ig. Laboratóriumi szakvizsgát 1960-ban tett, kandidátusi értekezését 1967-ben védte meg, a tudományok doktora címet 1985-ben kapta. Több éven keresztül oktatja a laboratóriumi diagnosztika tárgyat, részt vállalt a szakképzésben és szakvizsgáztatásban. A laboratórium vezetői feladatait 1992. június 30-ig nyugállományba vonulásáig látta el.

dr. Zalányi Sámuel 1947-ben végzett az Egyetem Általános Orvostudományi Karán. Előbb az Anatómiai Intézetben volt externista, majd díjtalan gyakornokként dolgozott a Kórbonctani Intézetben. 1949-től körzeti orvosként dolgozott Pusztamérgesen. 1961. július 1-től a SZOTE Egészségügyi Szervezéstan Intézete munkatársa adjunktusaként, 1965. február 16-tól megbízott intézetvezetőként. 1973. július 1-én kapott egyetemi tanári, intézetigazgatói kinevezést. 1953-ban sportorvosi, 1964-ben egészségügyi szervezéstan szakorvosi képesítést nyert. A TMB 1969. március 5-én nyilvánította az orvostudomány kandidátusává. 1961-től folyamatosan oktatta és vizsgáztatta az orvos-, fogorvos- és gyógyszerhallgatókat. Vezetése alatt az intézet 4 munkatársa kapott tudományos minősítést, működése alatt 51 gyógyszerész doktori disszertációt védtek meg irányításával. 1963-ban az Egészségügyi Minisztérium megbízásából elvégzett balassagyarmati morbiditási vizsgálata országos példaértékűvé vált. Jelent meg szakkönyve, bibliográfiai gyűjteménye. Tudományos kutatómunkája eredményéről közel 240 közleményben, 11 könyvben és könyvrészletben, 6 egyetemi jegyzetben számolt be. Előadásai száma meghaladta a 250-et. Hosszabb tanulmányutat WHO ösztöndíjjal Londonban töltött. Több tudományos és szakmai elismerésben részesült. Az Egyetem Rektora 1992. június 30-án helyezte nyugállományba, azóta is részt vesz a helyi közéletben, speciális kollégiumot hirdetett a Karon.

prof. dr. Mészáros Tamás
orvoskari dékán

A testületek az előterjesztést elfogadták.

* * * * *

Egészséges környezet vagy degenerált emberiség

Az orvostudomány fejlődésének köszönhetően, a betegségek és a halálozások száma jelentősen csökken. A mind nagyobb tömegű ember azonban, sikeresen tönkre teszi azt a környezetet, amely ha hagynák kifogástalanul működni, (természetesen az emberek életben tartása mellett) biztosíthatná még nagyobb létszámú emberiség zavartalan életét is.

Az egészségünket befolyásoló négy fő tényező, a genotípus, az egészségügyi ellátás, az életmód és a környezet. Nem mindegy tehát, hogy utóbbi, hogy viselkedik, ill. mi hogyan bánunk vele.

Mi is a környezet? Mindazoknak a fizikai, kémiai, biológiai és társadalmi tényezőknek az összege, amelyek körülvesznek bennünket és hatnak életünkre. A figyelem általában a fizikai és a kémiai környezeti változások egészségi hatásai felé fordul, pedig a többi tényező legalább olyan fontos. A

IX. évfolyam 4. szám

fizikai, és a kémiai és a biológiai változások pedig csak az anyagi, társadalmi, szociális helyzetünkön átszűrődve érvényesítik rajtunk befolyásukat.

A civilizációnk, amely környezetünk formálásával, annak számos hasznos és a ma már nélkülözhetetlen változását eredményezte, egyre inkább olyan irányba is alakítja azt, hogy az emberek a környezet felől érkező káros hatások következtében állandó alkalmazkodásra kényszerülnek, majd ennek kimerültével megbetegszenek. Így alakulnak ki a civilizációs betegségek.

Azért, hogy környezetünk- és ennek révén az emberiség – degenerálódása, pusztulása ne következzen be, a megelőző orvostudomány új ága, a környezetegészségügy lépett sorompóba. Célja megteremteni a környezet és az ember harmóniáját, a környezet károsodásának a megakadályozásával, a jó ivóvíz, a tiszta levegő, a nem szennyezett talaj biztosításával, megelőzni a lakosság egészségének, a fentiek szennyeződéséből eredő romlását.

Be kell azonban egymás között ismernünk, hogy napjainkban még gyakoribb a már károsodott környezet okozta betegségek diagnosztizálása és kezelése (ha egyáltalán felismeri valaki az összefüggést).

Minden orvosnak tudomásul kell(ne) vennie és gondolkodásába beépítenie, hogy számos betegség etiológiájában döntő tényezőt jelentenek a szennyezett környezetből a szervezetünkbe jutó különböző károsító anyagok hatásai. Ezek okozhatnak önmagukban is betegséget, vagy hozzáadódhatnak egyéb eredetű ártalmakhoz, gyökeresen megváltoztatva a kórlefolyt.

A diagnosztizálást megnehezíti, hogy a krónikus környezeti expozíciók sokszor alacsony, mikrotóxicus dózisban jelentkeznek (viszont esetleg évtizedeken át hathatnak, pl., ha valakinek az a rossz szokása, hogy kizárólag vizet iszik, ami szennyezett lehet.) Ilyenkor az egészségkárosítás kezdetben nehezen mutatható ki. Gyanú esetén, az ún. hatás biomarkerek vizsgálatai végezhetőek el. Ezek a regisztráló eljárások hamar jelzik, humán vizsgálatokban, vagy állatkísérletekben, a kis mennyiségű, enyhe toxikus behatásokra, az egyes megtámadott szervek működésében bekövetkező korai, finom, funkcionális változásokat.

Intézetünkben is sikeresen alkalmaztunk, évek óta, külső környezeti károsító hatások kezdeti ártalmainak a felderítésére mind embereken (pl. peszticid munkásokon), mind kísérleti állatokon ilyen, érzékeny neuro-, immun- és genetikai toxikológiai vizsgáló módszereket, amelyek már pozitívvá válnak, míg egyéb laboratóriumi, vagy klinikai elváltozások csak a kontamináció folytatódásakor észlelhetők.

A korai felfedés igen lényeges, mert bár az expozíciós mennyiség általában kicsi, nagyszámú embert érint hosszú időn át, így összeadódva, veszélyeztetheti a népesség jelentős részének az egészségét.

A környezeti károsító hatásokkal természetesen foglalkozni kell a gyógyító orvostudománynak is. A klinikusnak számításba kell venni a beteget ért környezeti ártalmakat. Jelenleg azonban – tisztelet a kivételnek – a diagnosztikus és a gyógyító munka során, sok esetben nem kapják meg a szükséges figyelmet a beteg körüli környezeti kóroki tényezők. A jövőben ezért is szorosabb együttműködés lenne szükséges a megelőző és a kuratív medicina között. Előfeltétel ehhez, a gyógyító orvosok magasszintű prevenció felkészültsége is (ami, hogy finom legyen, manapság még nem általános).

A helyes ökológiai szemléletű életmód kialakítása, a környezet szennyezettségének és onnan az ember felé áramló károsító hatásoknak a csökkentése, azonban csak az egész társadalom együttműködése révén valósítható meg. Ezért szükséges a környezeti orvostudomány tanítása nemcsak az orvos és egészségügyi oktatás minden szintjén (ami Egyetemünkön most már megvalósul), hanem ismereteket kell nyújtani e témakörrel a megfelelő színvonalon – az óvodáktól az egyetemekig és felvilágosító munkát kell végezni a felnőtt társadalom minden rétegében is.

Nézzük, milyen is az a környezet, ahol élünk és amitől megbetegszünk?

A magyar- és az egész kelet-európai – környezetet súlyosan károsította az 1950-es évek ipari megalomániája. Infrastrukturális előkészületek nélkül, gyárak jelentek meg a libalegelőkön. Az ipar gyors fejlesztése prioritást élvezett a lakosság egészségének a rovására. Az esetleg mégis mért, kellemetlen környezeti adatokat titkosnak minősítették (valószínűleg abból a meggondolásból kiindulva, hogy amiről nem tudunk az nincs).

Iparunk jelenleg környezetegészségügyi szempontból is idejétmúlt, ezt szemünkre is vetik most a brüsszeli tárgyalások során, rendezésre pénzt vagy haladékot kérünk.

IX. évfolyam 4. szám

Nézzünk néhány konkrét adatot. A környezetszennyezésből adódó – ismertté váló – egészségkárosodások hatásai, munkakiesések, betegségek, korai halálozások, évente 2.5 milliárd forintos kárt okoznak. Településeink levegője az elmúlt években csak romlott. A Környezetvédelmi Minisztérium 17.000 levegőszennyező forrást tart nyilván. Elképzelhetjük, hogy akkor ténylegesen mennyi van. Különösen szennyezett levegőjűek Budapest, Borsod, Komárom, Veszprém, Fejér és Baranya. Bár ezek területe csak 7.000 km², de a népesség 40%-a itt él. Szegedre, a „láncos kutyának” köszönhetően nem telepítettek annak idején nehézipart, így itt elsősorban a szálló és az ülepedő por belégzése károsít.

Országosan az éves kéndioxid kibocsájtásunk 1,200.000 t. Ennél magasabb, a legnagyobb a világon, Kelet-Németorszáé volt, 5,2 millió t. Magyarország, nemzetközi egyezményekben, 30%-os csökkentést vállalt. Ez – hála ipari termelésünk csökkenésének – talán sikerülni fog. A főleg a közlekedésből származó nitrogénoxidok kibocsájtása 73.000 t évenként. E két vegyület, az esővízben oldódva, savas esőt hoz létre, amitől erdeink tönkremennek, tüdőnk károsodik. Jelenleg már összes erdőnk mintegy 10%-a, 150.000 hektár pusztult el, ami a tiszta levegő megfoghatóságát is okozza.

A légzőszervi megbetegedések a legszennyezettebb levegőjű megyékben kétszeresét teszik ki az országos átlagnak. Várpalotán, Ózdon, Dorogon, az igen szennyezett levegőjű városokban, az utóbbi évtizedekben a bronchitises új betegek száma két és félszeresére emelkedett. Az 5–17 éves gyerekek körében erősen megsaporodtak – nyilván a szennyezett levegő hatására is – a bronchitises, astma bronchiales megbetegedések. Országosan, néhány évtized alatt, a malignus tüdő daganatok miatt bekövetkező halálozások három és félszeresére szaporodtak, az 1960. évi 2.028 halálozással szemben 1995-ben 7.551 volt. Persze ebbe a cigarettázók számának a növekedése is belejátszik. Számítások szerint, a légúti megbetegedések mintegy 25%-át, a keringésiek 20%-át, évi 2.200 ágy elfoglalását, továbbá minden 24. rokkantságot és 17. halálesetet a szennyezett levegő okozza.

Környezeti eredetű egészségkárosítás származhat a peszticidek alkalmazásából is. Ezek a mezőgazdasági termeléshez nélkülözhetetlenek, de szennyezhetik a környezetet, károsíthatják az állatállományt és veszélyeztethetik az ember egészségét. Elsősorban persze a peszticid munkásokat fenyegetheti egészségkárosodás, másodsorban a környéken élőket, végül a szennyezett élelmiszer, víz és levegő révén az egész lakosságot.

Magyarországon az 1950-es években megkezdett kb.évi 10.000 tonnányi, majd egyre több klórozott szénhidrogén, elsősorban DDT alkalmazását az általa okozott neurológiai és hepatotoxikus tünetek miatt, 1970-ben betiltották. Aközött a 4 ország között voltunk ugyanis, ahol az emberek zsirjában és az anyatejben a világon a legmagasabb DDT szinteket mérték (a másik 3 országban – az USA, India és Izrael – többé-kevésbé érthető és magyarázható volt, hogy miért).

Ezután az ún. szervesfoszfátokat majd/és a karbamátokat alkalmazták – amelyek saját vizsgálataink szerint is – neuro-, immun- és genotoxikus hatásúak, bár nem annyira perszisztensek és kumulálódóak, mint az előbbieket. A fénykorban, 1975–85 között, több mint évi 60.000 készítmény tonnát szórtak szét az országban. A felhasználás mára csökkent, 1995-ben 15.000 tonnára. Ez azonban, nem csak környezetvédelmi megfontolásokból következett be, hanem a mezőgazdaság szétesése miatt is.

Azonban új probléma jelentkezett. Az, azelőtt működött, a termés túlnyomó részét produkáló mezőgazdasági nagyüzemekben kötelező volt növényvédelmi szakmérnökök és szakmunkások alkalmazása és ezeket ellenőrizni tudta az egészségügyi és a növényvédelmi hatóság. Napjainkra a viszonylag kevesebb nagyüzem helyett, tömérdek, ellenőrizhetetlen számú kisbirtok létesült. Az új tulajdonosok jó részének rendszerint nincs képzettsége, felszerelése és pénze, de gyorsan meg akarnak gazdagodni. Ezért meg nem engedett módon alkalmaznak, az általuk felhasznált célra, nem engedélyezett peszticideket.

Emiatt a környezet és a lakosság ma erősebben veszélyeztetett a peszticidszennyeződéstől, mint korábban.

Mindezt még a nem megfelelő közmorál is rontja. Peszticid alkalmazás után, az utolsó kezelés és a betakarítás közé, a lebomlás kiváráására ún. várakozási idő van előírva. Közegészségügyi felügyelőink viszont, a következő párbeszédet hallották két almaárus között egy Szeged környéki piacon:

- Milyen szép az almája, mikor permetezte?
- Tegnap.
- És ma már itt árulja?
- Na és, nem én eszem meg, eladásra lesz.

IX. évfolyam 4. szám

Melyek a kilátások? Szép tervek vannak. Idén a privatizációs bevételekből egy milliárdot, a Környezetvédelmi Alapból kb ugyanennyit szánnak az állami felelősségi körbe tartozó környezetkárosító, egészséget veszélyeztető gócok felszámolására. Elég lesz ez az összeg? Felmérések szerint, csak a legsúlyosabb, környezet és egészségkárosító nehézfémeket, szerves oldószereket, ciánt tartalmazó gócok felszámolása 35 milliárd Ft-ba kerülne. (Ebben olyan fantasztikus tételek is szerepelnek, mint hogy Peresztegen tevébőr (!) lerakatot találtak, a magyar vidék e tipikus állata bőrének az eltüntetése csekély 250 millió).

Ez ismert, a legsúlyosabb egészségkárosodással fenyegető és azonnali beavatkozást igénylő környezeti gócokon kívül, azonban még mintegy tízezerre becsülik azokat a helyeket, ahol többé-kevésbé rejtve, egészségre veszélyes anyagok károsítják a környezetet és szervezetünket. Felszámolásuk több évtizedbe és százmilliárdos pénzüsszegekbe kerül, még akkor is ha közben újabb szennyezés nem keletkezne. Honnan fog jutni erre pénz? Pedig kellene, mert az EU, a csatlakozásunk előfeltételeként ezt megköveteli.

Az EU-val folytatott tárgyalások kezdetén kiderült ugyanis, hogy Brüsszel a leromlott magyar környezeti állapotok teljes, azaz az EU normák szerinti rendezésére 15 milliárd dollárt szán (a mi zsebünkéből). Ez az összeg kb. az éves magyar költségvetés másfélszerese, ill. az egész magyar GDP 1/4-e. Ebből kellene a levegő és a vízminőséget megjavítani, a szennyvíz elvezetését, tisztítását, a hulladék ártalmatlanítását megoldani. Egyedül ahhoz, hogy a paksi atomerőmű a nyugati biztonsági normáknak megfeleljen, sok száz millió dollár lenne szükséges. A magyar kormány pedig, környezetvédelmi célokra, 2002-ig összesen 800 milliárd Ft-ot irányzott elő. Vajon ki fog nyerni e huzakodásban?

A szükséges hatalmas összeg előteremtésének a nehézségeiről most nem is beszélve, munkanélküliséggel és lemaradt iparral elég nehéz lesz az elsőbbséget a környezet védelmének biztosítani. Kérdés: Mi lesz a fontosabb az embereknek? Pénzt keresni bármi áron, akár szennyezett munkahelyen is, vagy küzdeni a környezet kíméléseért, a környezet károsító munkát nem vállalni. (A helyes válaszolók között kisorsolunk néhány peresztegi tevébőrt.)

Követelő szükségesség (lenne), hogy az új ipar és mezőgazdaság felépítése közben, a környezetegészségügyi kérdéseket kellő súllyal vegyük tekintetbe, különben morbiditási, mortalitási problémáink még csak súlyosbodni fognak. Elengedhetetlen, hogy az eddigieknél hatékonyabban védjük a környezetet és ezzel magunkat, megelőzzük a környezeti eredetű egészségkárosodásokat.

Célul kell kitűznünk, hogy a Környezet és Egészség Európai Kartájának az elve „Az egészség és a környezet előtte jár a gazdasági és kereskedelmi megfontolásoknak” egyszer majd nálunk is bekerüljön a napi realitások közé! Elérjük?

Prof. Dési Illés
orvos, környezetvédelmi szakmérnök

* * * * *

Még mindig kaphatók orvosbáli fotók az ÁOK Dékáni Hivatalában!!!

Kiadja: prof. dr. Dobozy Attila
a Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetem rektora
Felelős szerkesztő: Tráser László
Munkatársak: Domokosné Halász Margit, Varga György
Készült: a SZOTE Házi Nyomdájában
Vezető: Nagy János
Törzsszám: 371/98